

BESLUT

Beslutsdatum
2024-12-18

Beslutsfattare
Utbildnings- och forskningsnämnden

Diarienummer
C 2024/253

Intern utbildningsutvärdering filosofi

Beskrivning av ärendet

Utbildningsutvärderingsutskottet för institutionen för Kultur och samhälle (UUU IKS) har slutfört utvärdering av ämnet filosofi och ett utkast till utlåtande är framtaget.

Beredning av ärendet

UUU IKS har genomfört kvalitetsgranskning av utvärdering av resursämnet filosofi. Filosofiämnets självvärdering och tillhörande dialog om denna bedömdes av utskottet vara tillräckligt underlag för utskottets rapport och utlåtande. Således utgör detta, tillsammans med vissa tillgängliga bakgrundsdata, grunden för denna utvärdering.

Vid möte i UFN 2024-12-18 genomfördes följande korrigeringar i förslag till utlåtande:

- Styrkor: Punkt tre ändrades till: "En styrka är hur filosofiämnet vid Högskolan Dalarna jobbar med internationalisering som innehållsaspekt i sina kurser."
- Krav på åtgärd: Följande punkt ströks: "Gör översyn av inspelade föreläsningar samt åtgärda identifierade brister."

Beslutets implementering

Utlåtandet kommer att tillsändas rektor.

Beslut

Utbildnings- och forskningsnämnden beslutar Utbildnings- och forskningsnämnden beslutar

- att fastställa utlåtande efter utvärdering av filosofi med ovanstående korrigeringar,
- att en utvecklingsplan ska vara UFN tillhanda senast 2024-03-31

Ärendet föredrogs av Roger Nyberg

Linda Vixner

dekan

Ordförande

Farhana Borg

Justerare

Bilaga

Utlåtande efter genomförd utvärdering filosofi 241218

Utvärderingsrapport filosofi 241218

Delges

Rektor

IL IKS

Ämnesansvarig filosofi

HÖGSKOLAN
DALARNA

Utlåtande efter genomförd utvärdering

Datum 2024-12-18

UFN har genomfört kvalitetsutvärdering av ämnet filosofi.

Dialog mellan nämndens utvärderingsutskott och representanter för utbildningen har förts 23-12-11 och ytterligare förtydliganden kring sakuppgifter har begärts löpande under skrivandet av utvärderingsrapporten.

Styrkor och goda exempel

- Utbildningen bedöms motsvara nationell standard och har ett gediget utbildningsutbud med stor bredd och flexibilitet. Den undervisande personalen påvisar ett stort engagemang för ämnet och utbildningarna vilket borgar för en kultur av ständiga förbättringar.
- Filosofin vid Högskolan Dalarna visar på hög kvalitet avseende utbildning i akademiska färdigheter såsom skrivande av exempelvis analytiska texter och generiska färdigheter såsom muntlig framställning och argumentation. Särskilt gäller detta kursen *Vetenskapligt tänkande och skrivande* som har potential att utvecklas till och fungera som en högskolegemensam kurs i (huvudsakligen) vetenskapsteori (se nedan).
- En styrka är hur filosofiämnet vid Högskolan Dalarna jobbar med internationalisering som innehållsaspekt i sina kurser.

Utvecklingspotential

- Fördela kursansvaret och det administrativa arbetet för utbildningarna på fler personer.
- Undersöka möjligheten att utveckla gemensamma kurser inom vetenskapsteori och -metod på olika utbildningsnivåer med utgångspunkt i kursen *Vetenskapligt tänkande och skrivande*.

Krav på åtgärder

- Gör översyn av kursplaner och lägg ned inaktiva kursplaner samt åtgärda eventuella överlappande kursplaner.
- Ta fram en åtgärdsplan för ökad genomströmning/prestationsgrad, såväl ur administrativa aspekter som kursupplägg.
- Ta fram kompetensutvecklingsplan som både beaktar lärarnas digitala kompetens och förutsättningarna för utbildningens forskningsanknytning.

UFN:s utlåtande efter genomförd utvärdering

En utvecklingsplan ska upprättas av Institutionen för Kultur och Samhälle och föredras i UFN senast 25-03-31. I utvecklingsplanen ska framgå på vilket sätt åtgärder kommer att innebära *prioriterade kvalitetsuppdrag* i kommande VP.

För UFN

Linda Vixner/dekan

Signerats av: Farhana Borg (HDa), 2025-01-08

Signerats av: Linda Vixner (HDa), 2025-01-08

Utvärderingsrapport filosofi

Utbildnings- och forskningsnämnden har utvärderat utbildning som ges av resursämnet filosofi.

Utvärderingen har genomförts av Utbildningsutvärderingsutskottet för institutionen för Kultur och samhälle (UUU IKS). Rapporten baserar sig på tillgängliga bakgrundsdata, utbildningens självvärdering, kursplaner, kursanalyser och bedömningskriterier, samt muntliga uppgifter vid dialog. Enligt tidigare praxis vid utvärdering av utbildningar som inte leder till examen har underlagen inte granskats av externa sakkunniga.

Utskottet har fört dialog 2023-12-11 med ämnesansvarig Roger Melin och lektor Palle Leth.

Ämnesansvarig för filosofi, Roger Melin, är ledamot i UUU IKS sedan vårterminen 2024 men är uppenbart jävigt och har inte deltagit i utskottets arbete med utvärderingen.

1. Filosofiämnet – utbildningens profil och utveckling

Ämnet filosofi och utbildningen kopplat till detta på Högskolan Dalarna

Utbildningen inom ämnet Filosofi vid Högskolan Dalarna går att placera inom den analytiska filosofitraditionen. Kärnutbudet utgörs av 30 hp-kurser upp till 90 hp där de två huvudsakliga inriktningarna inom filosofi kombineras: teoretisk filosofi (inklusive vetenskapsteori) och praktisk filosofi med benämningen Filosofi I, Filosofi II och Filosofi III. Majoriteten av de enskilda 7,5 hp-kurserna som ingår i Filosofi I och II kan läsas som fristående kurser (undantag är Uppsats på Filosofi II). De senaste åren är det endast Filosofi I och till viss del Filosofi II som har varit sökbara.

Ämnet filosofi är vid Högskolan Dalarna ett resursämne och saknar därmed saknar examensrättighet på kandidatnivå. Däremot ingår för närvarande två kurser i huvudområden: *Samhällsvetenskapernas vetenskapsteori* som ges inom Samhällsvetarprogrammet ingår i huvudområdena sociologi och statsvetenskap, samt kursen *Humanvetenskapernas vetenskapsteori* som ingår i huvudområdet interkulturella litteraturstudier.

Förutom egna kurser inom ämnesområdet ansvarar ämnet för en kurs, *Utbildningsfilosofiska perspektiv*, inom Magisterprogrammet i pedagogiskt arbete, samt är involverade i kurser i ett flertal andra ämnen och program och bidrar då framför allt till innehållet med perspektiv på etik och epistemologi/vetenskapsteori. En ytterligare kurs, *Vetenskapligt tänkande och skrivande* som syftar till att introducera studenter till akademiskt och vetenskapligt hantverk inklusive källkritiskt förhållningssätt, forskningsetik, reflektion och metod, ges enbart som sommarkurs för närvarande. Ämnet har därutöver två kurser som tidigare riktat sig till internationella studenter, men dessa kurser har inte givits på ett flertal år.

Inom Filosofi bedrivs undervisningen primärt utifrån förinspelade föreläsningar, för att sedan ha ett fokus på seminarier där studenterna aktivt prövar sina filosofiska tankar och färdigheter.

Utbildningens användbarhet

När det gäller den akademiskt interna användbarheten främjar filosofi centrala ”know that-kunskaper” som personer inom det akademiska och vetenskapliga fältet behöver behärska för att på ett bra sätt förstå sig själva och den egna forskningsverksamhetens möjligheter och begränsningar. Dessutom är

ämnet Filosofi centralt internt akademiskt/vetenskapligt även när det gäller ”know how-kunskaper”, det vill säga möjliggörandet av olika centrala förmågor för en verksamhet inom akademien.

När det gäller användbarhet i relation till arbetsmarknaden föreligger i grunden samma underliggande bas för behovet av utbildning inom Filosofi. Särskilt är epistemologiska och etiska aspekter centrala för alla fält inom arbetsmarknaden men inte minst inom vård och hälsoområdet, socialt arbete och lärarutbildningen. I strävan efter medvetna och reflekterande samhällsmedborgare är även de mer generiska förmågorna knutna till Filosofi centrala även för den ”know how” som är betydande för enskilda individers möjligheter i såväl arbetslivet som det mer ”självalda” samhällslivet.

Omvärldsbevakning och systematiskt kvalitetsarbete

Enligt självvärderingen sker omvärldsbevakning av utbildningen löpande genom jämförelser med andra lärosätens filosofiutbildningar och uppbyggda kontakter med kollegor på andra lärosäten. Det sker inget aktivt deltagande i något nätverk eller internationella konferenser. Vidare finns ett Erasmus-samarbete med Filosofi och Sociologi vid Pedagogiska Universitetet i Krakow, Polen.

Gällande systematiskt kvalitetsarbete anges i ämnets självvärdering att denna sker löpande både genom formella och informella möten och samtal och på alla nivåer. Utvärdering av kurserna utifrån studenternas och undervisande lärares synpunkter med tillhörande diskussion inom ämnet sker systematiskt och bidrar till utveckling av utbildningen. På ämnesmötena diskuteras i övrigt regelbundet både kursupplägg, didaktiska grepp och innehållsliga aspekter kring kurser inom ämnet, såväl som de olika inslag av undervisning som ämnets personal gör inom andra kurser och program. Slutligen diskuteras också med avdelningschef aspekter som exempelvis genomströmning och utbildningsutbud.

Möjligheter och utmaningar

Självvärderingen resonerar kring ämnets möjligheter och utmaningar. En möjlighet som lyfts är att lärarnas kompetens inom de kunskapsteoretiska, vetenskapsteoretiska och etiska fälten, innebär potential att utgöra grundplåt för dessa aspekter inom ramen för kommande utbildningar på avancerad nivå och en eventuell forskarutbildning vid IKS.

En generell utmaning för filosofiämnet är enligt självvärderingen, att det visserligen finns en bild av ämnet som viktigt och grundläggande för akademisk verksamhet, men att nyttan för studenter inte givet framgår och att det därmed inte finns utrymme att bereda plats för filosofi i de redan stoffträngda utbildningarna. Denna utmaning går bortom ämnet men är dock en reell utmaning för ämnet att arbeta med. Detta både med tanke på ämnets roll och funktion i det pågående arbetet med sammanhållna akademiska miljöer, men inte minst generellt för att få andra ämnes- och programutbildningar att se filosofi som ett självklart inslag. Ämnet menar att både ämnet och institutionens ledning bör lyfta fram och argumentera för ämnets kärnverksamhet som betydelsefull både i ett kortare såväl som längre nyttoperspektiv med avseende på intern respektive extern användbarhet.

En möjlighet i detta sammanhang är att ämnet konsoliderar och fördjupar den redan nu existerande kursen *Vetenskapligt tänkande och skrivande* på ett sådant sätt att den kan lyftas in i olika existerande program vid högskolan. Självvärderingen argumenterar för att en gemensam vetenskapsteoriutbildning ur ett högskoleövergripande perspektiv skulle vara resurseffektiv samt ytterligare ta vara på den kompetens som finns inom ämnet filosofi.

Övriga utmaningar som påtalas är att ämnesmiljön är liten, för närvarande en heltidslektor, en lektor på 25% (som i realiteten arbetar mellan 40-70%)¹ samt en inlånad lektor från Socialt arbete om ca 20%. Utöver sårbarhet innebär detta även begränsade möjligheter till utvecklingsarbete. I dialog med ämnet framkom t ex behov av att uppdatera de inspelade föreläsningarna och genomföra översyn av

¹ Vid UFN:s behandling av denna rapport har diskrepansen redan åtgärdats och lektorn har idag anställning om 75% för undervisning i filosofi.

kursplaner. Därutöver tillkommer eventuellt deltagande vid utveckling av forskarutbildningsansökan och utveckling av kursen *Vetenskapligt tänkande och skrivande*.

Ytterligare en utmaning är genomströmningen och prestationsgraden (se tabell 1). Prestationsgraden för de fristående kurserna ännu lägre då tabellen nedan inkluderar två programkurser där genomströmningen/prestationsgraden är högre än i de fristående kurserna.

Tabell 1. Helårsstudenter, helårsprestationer och prestationsgrad för de senaste två åren.

År 2022	Grundnivå	Avancerad-	Totalt
Helårsstudenter	27		
Helårsprestationer	12		
Prestationsgrad %	44,5 %		
År 2021	Grundnivå	Avancerad-	Totalt
Helårsstudenter	35,5		
Helårsprestationer	20,5		
Prestationsgrad %	57 %		

Självvärderingen resonerar över orsakerna som anses vara av tre olika slag; 1) administrativa såsom att inaktiva studenter av inte avregistreras, 2) distansformen som generellt har lägre genomströmning/prestationsgrad samt 3) kursupplägg där poängen för kurserna rapporteras in först när studenterna klarat hela kursen även om de bara har vissa moment som inte är klara. Den utdragna studietiden tros utgöra en belastning för studenten särskilt om de läser filosofin som "extrakurs".

Potentiella åtgärder som nämns är att; 1) dela upp och separat poängsätta examinationsförfarandet i flera delar på en kurs för att därmed öka incitamentet att fullfölja kursen, 2) lägga kurserna på heltid, för att hindra att studenterna "livsvärld" hinner förändras allt för mycket innan kursen är slut samt 3) fortsätta diskutera och se över vad som kan hjälpa aktiva och registrerade studenter att lyckas ta sina poäng. Problemen och åtgärderna diskuterades också vid dialog med ämnet där det framkom att det finns både potential och risker med åtgärderna.

I övrigt nämns att ämnets personal önskar med stöd och utbildning i Canvas samt att det vore önskvärt att Palle Leth får gå en kurs i forskarhandledning.

Utskottets kommentarer:

Med tanke på ämnets relativa litenhet vid Högskolan Dalarna. kan det vara extra viktigt att knyta sig till ett nätverk eller delta på nationella eller internationella konferenser.

Utskottet ser positivt på filosofins möjliga bidrag till IKS forskarutbildningsansökan samt tanken att arbeta mot att ämnet konsolideras och fördjupar den redan nu existerande kursen *Vetenskapligt tänkande och skrivande* på ett sådant sätt att flertalet program vid Högskolan Dalarna har möjlighet att lyfta in den som en obligatorisk kurs. Särskilt med fokus mot vetenskapsteori där ämnet kan anses särskilt starka.

Institutionen IKS och ämnet behöver formulera samt genomföra konkreta åtgärder för ökad genomströmning/prestationsgrad, såväl ur administrativa aspekter som kursupplägg. Utöver att öka genomströmningen i sig, är detta viktigt ur ett resursmässigt perspektiv.

Institutionen behöver vidare säkerställa resurser för arbetet med kursutveckling, i annat fall riskerar kvaliteten i utbildningen försämrast.

2. Förutsättningar för utbildningen med fokus på personella resurser och kompetens

Tre lärare är knutna till ämnet filosofi (tabell 2). De är samtliga disputerade i teoretisk filosofin, men har i sin utbildningsbakgrund även studier inom den praktiska filosofin vilket innebär att personalgruppen täcker upp även de moralfilosofiska, politiskt filosofiska och religionsfilosofiska fälten. För mer profilerade kurser, exempelvis kursen mot idrottsfältet, är det framför allt en lärare som i sin forskning delvis specialiserat sig.

Tabell 2. Verksamma lärare och fördelningen av deras arbetstid i den aktuella utbildningen det senaste läsåret, samt eventuell komplettering med hänsyn till sentida förändringar.

Namn/ födelseår	Akademisk titel Ämne /yrkesexamen	Befattning	Anställningens tidsbegränsning	Anställning omfattning % av heltid	Undervisning i utbildningen % av heltid	Forskning Omfattning i % av heltid	Högskole- pedagogisk utbildning omfattning i hp
Palle Leth 1976	Fil dr/teoretisk filosofi	Lektor i fil	tillsvidare	25%	7.5%		15 hp
Roger Melin 1965	Fi dr/teoretisk filosofi	Lektor i fil	tillsvidare	100%	29%	10%	15 hp
Peter Nilsson 1970	Fil dr/teoretisk filosofi	Lektor i socialt arbete	tillsvidare	100 %	12%	10 %	15 hp

Enligt självvärderingen är Melin kursansvarig för de flesta kurser och delkurser som ges inom utbildningen och har en stor del av undervisningen i en kurs i Filosofi I och i de kurser som vänder sig till olika program på kandidatnivå. Nilsson har större delen av undervisningen i två av kurserna som ingår i Filosofi I. Leth har huvudansvar för kursen inom *Masterprogram i interkulturella litteraturstudier* samt bidrar med inslag i de flesta andra kurser som ämnet ger. En målsättning är att personalen åtminstone är delaktig i något moment av undervisning på de flesta kurserna för att skapa tolkningsvariation för studenterna.

Självvärderingen anger att den forskning som bedrivs inom ämnet är relevant i förhållande till undervisningens innehåll både med avseende på form och innehåll, och att forskningens innehåll till stor del omvandlas till delar i det undervisande materialet så att de studerande möter den undervisande personalens forskning. Melin och Nilsson bedriver forskning kontinuerligt, men publikationsmässigt är den lågintensiv då de har mycket undervisning i sina tjänster (se tabell 3). Leth har däremot haft möjlighet till att fokusera mer på forskning. Vid dialog uttrycks förhoppningen att de förändringar av fördelning av forskningsmedel som det nya arbetstidsavtalet innebär ska möjliggöra mer forskningsaktivitet för även Melin och Nilsson. Dessutom framkommer det vid dialogträffen att Melin deltar i en grupp som söker forskningsmedel tillsammans med Leth.

Utöver detta är en viktig del i forskningsarbetet inom ämnesmiljön seminariegruppen *Filosofisamtalsgrupp* som träffas ca fyra gånger per termin där artikelutkast, problem eller valda artiklar diskuteras.

Tabell 3. Verksamma lärares publicerade forskningsresultat enligt DiVA under perioden de senaste tre åren.

Författare	Titel	Publikationstyp	Tidskrift	År
Palle Leth	Interactional Interpretation and Critical Pluralism	Konferensbidrag		2022
Palle Leth	Lying and Misleading from an Interactional Point of View	Konferensbidrag		2022
Palle Leth	Lying and Misleading in Context	Artikel i tidskrift	Argumenta	2022
Palle Leth	The Lying/Misleading Distinction Belied	Konferensbidrag		2021
Palle Leth	The Lying/Misleading Distinction Belied	Konferensbidrag		2021
Palle Leth	Utterance Interpretation and Actual Intentions	Artikel i tidskrift	Axiomathes	2021
Palle Leth	What Is Utterance Accountability?	Konferensbidrag		2021
Palle Leth	Speakers, Hearers and Demonstrative Reference	Kapitel i bok, del av antologi		2020
Palle Leth	Speaker's Referent and Semantic Referent in Interpretive Interaction	Artikel i tidskrift	Studia Semiotyczne	2020
Palle Leth	The Epistemics of Utterance Accountability	Konferensbidrag		2020
Palle Leth	The Epistemics of Utterance Accountability	Konferensbidrag		2020
Roger Melin	Tännsjö, Sport and Contempt for Weakness	Konferensbidrag		2023

Utskottets kommentarer:

Utskottet bedömer att de allmänna kurserna inom filosofi liksom de flesta av kurserna som riktar sig till program väl täcks av personalens sammansättning. Utskottet ser en styrka i ämnets akademiska bredd men ställer sig frågande till hur denna bredd kan förvaltas av de relativt små personella och tidsmässiga resurserna?

Ämnets litenhet är å ena sidan en styrka för utbildningen då denna genererar en tydlig kvalitetsmedvetenhet och -kultur kopplat till undervisnings- och utbildningsutveckling, både gällande innehåll och struktur. Ett ämne med endast en anställd lärare på heltid och två på deltid riskerar å den andra sidan att vara sårbart. Det framgår dessutom i självvärderingen att undervisningsbördan är större än vad tabellen anger. Detta särskilt för Leth men utskottet ställer sig också tveksam till Melins undervisningsgrad om 29%, inte minst då han står för huvuddelen av kursansvaren. Institutionen bör arbeta för att den faktiska aktivitetsgraden i både undervisning och forskning överensstämmer med den planerade/angivna.

Det finns ingen angiven forskningstid angiven för Leth som enligt tabell 3 är den som redovisar de flesta nutida forskningspublikationer. Det framgår i självvärderingen att han har haft större möjligheter att forska och det är positivt att det kommer filosofiämnets utbildningar till gagn. Det skulle dock organisatoriskt stärka filosofin om en del av Leths forskningstid var kopplat till filosofiämnet. Melin

som är ämnesföreträdare och heltidsanställd lektor har däremot enbart en nutida publikation. Vid dialog förklaras detta med att forskning visserligen bedrivs kontinuerligt men att det är svårt att hitta sammanhängande perioder för att färdigställa publikationer, delvis på grund av hög undervisningsbelastning. Något som även sägs gälla Nilsson. Utskottet ser att forskningsförankringen på sikt kan bli lidande om mer sammanhängande forskningstid inte skapas för Melin och Nilsson. Dels för att färdigställa publikationer, dels för att få möjlighet att söka medel. För att möjliggöra detta måste dock förstärkning i undervisningslaget också övervägas (om nuvarande kurs- och undervisningsnivå bibehålls). Institutionen behöver upprätta en kompetensutvecklingsplan.

Utskottet ser både risker och möjligheter för filosofiämnets lärarkapacitet vid en framtida inblandning i forskarutbildning vid IKS. Om ansökan godkänns kan förväntningarna på stöd från filosofin öka och riskerar att tränga undan delar av den forsknings- och kursutvecklingstid som nuvarande personalstyrka har om inte resurser tillförs.

3. Utbildningens genomförande – utveckling av studenternas vetenskapliga skrivande

I självvärderingen anges exempel på hur undervisningen utvecklar studenternas vetenskapliga skrivande genom hela utbildningen:

- examination genom mindre uppsatsliknande PM.
- träning i både logik och argumentationsanalys som avser att ge studenterna de teoretiska verktyg de behöver för strukturerande av det egna filosofiska tänkandet såväl som den egna skriftliga argumentationen.
- skriftlig förberedelse inför seminariernas diskussion som kan användas för vidare problematisering av dels substantiella aspekter (t.ex. tolkningsproblematik), dels vetenskapligt skriftliga aspekter (t.ex. klarhet och tydlighet).

Utskottets kommentarer:

Ämnet filosofi står för ett förhållandevis rikt kursutbud både avseende akademiskt innehåll och antal kurser. Utskottet ställde sig däremot frågan hur många av dessa kurser som är aktiva (sökts och ges). Vid dialog med ämnet framkom att det finns ett antal kurser/kursplaner som kan läggas ned och att andra bör uppdateras.

Vid dialog diskuterades om det finns problem med att ha så starkt fokus på seminarieformen då det kan finnas studenter som kommer oförberedda. Ämnet menar att detta är ett marginellt problem utan de som kommer på seminarierna är pålästa.

4. Fokusområde: Studenternas utveckling av vetenskaplig kompetens

I självvärderingen redogör filosofiämnets för tre exempel vardera från respektive fält i den modell på ”forskningsanknuten undervisning” som angavs i mallen för självvärdering för denna utvärdering.

Utskottets kommentarer:

Utskottet anser att goda exempel framkommer och ser inga uppenbara brister avseende denna bedömningsgrund. I dialogen med ämnet berördes främst exemplen från fält D där det framkom att det i viss mån kan vara svårt att uppnå aktiviteter inom detta fält via distansutbildning, inte minst då föreläsningar oftast baseras på lärarpresentationer (i powerpointform) vilket försvårar filosofiska diskussioner i realtid. Ett förslag som gavs för att få mer levande och intresseväckande undervisningsformer är att lägga in ett seminariemoment mitt i föreläsningarna. Detta är dock svårare att genomföra med inspelade föreläsningar.

5. Fokusområde: Internationalisering

I självvärderingen redogör filosofiämnet för tre exempel på internationella/interkulturella färdigheter och förmågor/värderingsförmågor och förhållningssätt som studenterna uppnått efter utbildningen samt beskriver hur dessa realiseras med avseende på lärandemål, lärandeaktiviteter och bedömning:

- Förmågan att förstå att skeenden och fenomen kan tolkas olika beroende på de premisser en individ utgår från.
- Insikt i, och därmed förmågan att relatera sig till andra människor som likartade i det att det finns en förståelse av att människan som art är i grunden existentiellt likartad oberoende av kontext och epok, åtminstone i relation till de filosofiska och existentiella problem hon står inför i sitt filosofiska reflekterande (även om svaren till viss del är kontextbundna).
- Förmågan att förhålla sig innehållsorienterad i mötet och värderandet av andra människors yttranden (och handlingar) där fokus ligger på värderandet och bedömandet av själva det innehållsligas relevans och hållbarhet. Ett sakorienterat perspektiv.

Lärandemål anges för alla exempel.

Utskottets kommentarer:

Utskottet anser att filosofiämnets kurser håller mycket hög kvalitet gällande detta fokusområde och utgör en styrka för ämnet och dess utbildning. Utifrån exemplen påvisas att ämnets utbildning går bortom en ytlig förståelse av internationalisering såsom jämförelse av nationella kontexter (lagar, välfärdssystem, kulturella uttryck, naturtillgångar eller annat) utan går på djupet av interkulturalitet där människan som väsen står i centrum. Detta ger goda förutsättning för studenter att inte bara få kunskap om andra kontexter utan en djupare förståelse av människors lika värde samt förmåga att inta olika perspektiv och argumentera för detta.